Minder uren, betere lessen?

Klem tussen hoge verwachtingen en dagelijkse hectiek

Hoge verwachtingen van leraren

- Betere leeropbrengsten (masterplan basisvaardigheden)
- Passend onderwijs
- Gelijke kansen
- Betere motivatie van leerlingen
- Doorlopende professionalisering
- Gebruik van de uitkomsten van onderzoek
- …

Dagelijkse hectiek

- ‘Aan staan’ van 08:30 tot 15 a 16 uur
- Lesplanning, lesvoorbereiding, nawerk, nakijkwerk, collegiaal overleg, oudercontact
- Geen tijd (en energie of mentale ruimte) om met afstand te kijken naar wat je aan het doen bent
- Weinig tot geen gelegenheid om samen met collega’s te werken aan het verbeteren van lessen

Klem tussen verwachtingen en dagelijkse hectiek

Frustratie voor

- Leraren: je doet het nooit goed (genoeg)
- Politiek: het schiet niet op met maatschappelijke prioriteiten en verwachtingen

Hoge verwachtingen van leraren

of

Hoge verwachtingen van de werkomgeving?

Een doorbraak?

- Meer tijd voor leraren om samen onderwijs te ontwikkelen
- En dus minder lesuren

- En bij een groot lerarentekort dus onvermijdelijk ook minder lesuren voor leerlingen?

Geen nieuw idee

- Kan het onderwijs in Nederland efficiënter? Een technische internationale analyse (CBS, 2015)
- Meer ruimte voor onderwijsverbetering (Regioplan, 2017)
- Onderzoek Onderwijstijd: meer of minder (CAOP, 2020)
- Experiment Ruimte in onderwijstijd (vanaf 2020): afwijken van de normale vakanties en de schoolweek van 5 dagen en inzet van niet bevoegde professionals (max 100 uur per jaar).

MOTIE VAN DE LEDEN VAN MEENEN EN YPMA
Voorgesteld 1 juni 2016

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het voor de ontwikkeling van onderwijsvernieuwing van groot belang is dat docenten in het basisonderwijs en voortgezet onderwijs voldoende tijd hebben om dit op een hoog niveau vorm te geven;

spreekt uit te streven naar een maximaal aantal lesuren van twintig per (fulltime) docent voor het voortgezet onderwijs en acht dagdelen voor een (fulltime) docent in het primair onderwijs;

verzoekt de regering, in overleg met het onderwijsveld hiertoe voorstellen uit te werken, inclusief financiële consequenties en consequenties voor leerlingen, waardoor leraren tijd en ruimte krijgen om zich te verbeteren, verbreden, verdiepen en vorm te geven aan onderwijsvernieuwing,

en gaat over tot de orde van de dag.

Van Meenen
Ypma

Aanname:

- Minder lesuren
- En meer (collectieve) ontwikkeltijd voor leraren
- Leidt tot betere lessen
- En daarmee in minder tijd mogelijk tot de zelfde leeropbrengsten

Kan dat?

	Nederland	OESO	EU23
Verplichte onderwijstijd	5.640 uur	4.568 uur	4.258 uur
Gemiddeld aantal uur per jaar verplichte instructietijd	940 uur	799 uur	769 uur
Onderwijstijd per thema (top drie)	Onbekend, flexibel curriculum	25 procent besteding aan lezen, schrijven en literatuur 17 procent besteding aan wiskunde 38 procent overig verplicht curriculum	25 procent besteding aan lezen, schrijven en literatuur 16 procent besteding aan wiskunde 38 procent overig verplicht curriculum
Veranderingen onderwijstijd (2008 – 2012)	Geen verandering	Stijging van ruim 3 procent	Onbekend

Internationale vergelijking:

Relatie tussen onderwijstijd en leeropbrengsten

- Leerlingen in NL hebben relatief veel uren onderwijs
- Maar de presentaties zijn relatief laag
- Meer uren onderwijs leidt tot betere leerprestaties, maar deze invloed is klein;
- Vooral leerlingen die cognitief in financieel achterstand hebben voordeel van meer onderwijstijd;
- Vooral hoe een les wordt ingevuld bepaalt of meer onderwijstijd leidt tot betere leerresultaten;
- Werkdruk en werkstress bij leraren niet komt door het aantal lesuren, maar vaker door administratieve taken, contact met ouders en zorg over leerlingen met gedragsproblemen.

Onderwijstijd: meer of minder?

Internationaal vergelijkend onderzoek naar de urennorm en onderwijstijd in het primair onderwijs

Minder uren, betere lessen? Een podcastreeks

Podcast Minder uren, betere lessen?

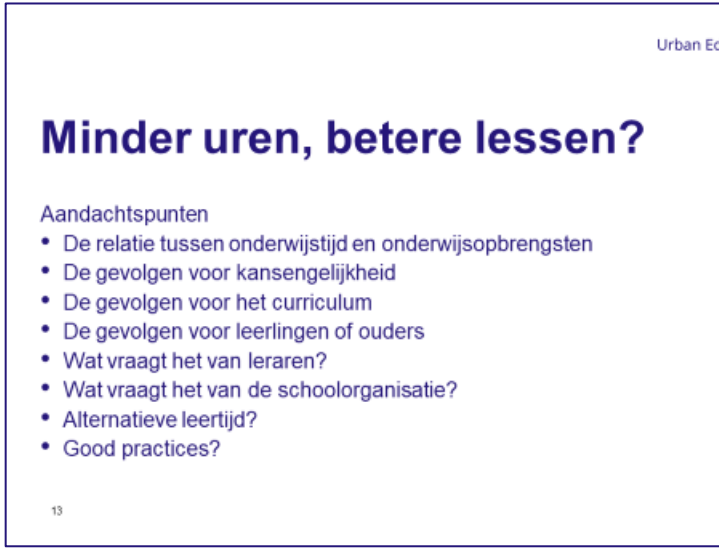
Aandachtspunten

- De relatie tussen onderwijstijd en onderwijsopbrengsten
- De gevolgen voor kansengelijkheid
- De gevolgen voor het curriculum
- De gevolgen voor leerlingen of ouders
- Wat vraagt het van leraren?
- Wat vraagt het van de schoolorganisatie?
- Alternatieve leertijd?
- Good practices?

Circa 10 afleveringen
Oktober – April
Slotconferentie met conclusies en aanbevelingen

Jullie inbreng en ideeën?

- Welke vragen komen bij je op?
- Wat moet absoluut aan bod komen?
- Wie moeten we spreken?
- Welke goede voorbeelden ken je?

Hogeschool van Amsterdam

www.hva.nl/minderurenbeterelessen

Creating Tomorrow